

Sygn. akt: I Cgg 22/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 maja 2023 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Wojciech Hajduk

po rozpoznaniu w dniu 10 maja 2023 roku w Gliwicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa G. L.

przeciwko (...) S.A. w J., (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w K.

o naprawienie szkody

1. zasądza solidarnie od pozwanych (...) S.A. w J. i (...) S.A. w K. na rzecz powoda G. L. kwotę 705.509zł (siedemset pięć tysięcy pięćset dziewięć złotych) z następującymi ustawowymi odsetkami za opóźnienie:

- od kwoty 100.000zł (sto tysięcy złotych) od 12.09.2019r. do 22.02.2022r. od pozwanej (...) S.A. w K.

- od kwoty 100.000zł (sto tysięcy złotych) od 3.11.2019r. do 22.02.2022r. od pozwanej (...) S.A. w J.,

- od kwoty 705.509zł (siedemset pięć tysięcy pięćset dziewięć złotych) od dnia 23.02.2022 od obydwu pozwanych

2. w pozostałym zakresie powództwo oddala,

3. zasądza solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwotę 5.400zł (pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego,

4. nakazuje pobranie solidarnie od pozwanych na rzecz Skarbu Państwa kwoty 48.293,52zł (czterdzieści osiem tysięcy dwieście dziewięćdziesiąt trzy złote i 52/100) tytułem kosztów od uiszczenia których powód był zwolniony

SSO Wojciech Hajduk

ICgg 22/19 UZASADNIENIE

Powód G. L. w ostatecznie sprecyzowanym żądaniu domagał się zasądzenia od pozwanej (...) SA kwoty 705.509zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie:

- od kwoty 100.000zł od dnia wytoczenia powództwa (tj. 29.08.2019r – koperta k-22)

- od kwoty 705.509zł od dnia następnego po modyfikacji żądania w piśmie z 15.12.2021 (19.01.2022 koperta k-434)

Pierwotnie domagał się odszkodowania jedynie od (...) SA w K.. Uzasadził, że jest właścicielem nieruchomości w G. przy ul (...) KW (...) zabudowanej budynkiem mieszkalnym i garażem. W budynkach i otoczeniu wystąpiło szereg uszkodzeń związanych z eksploatacją pozwanej (...) SA. W budynku mieszkalnym wystąpiły pęknięcia ocieplenia elewacji oraz w otoczeniu powstały deformacje kostki brukowej. Pozwana przed procesem uznała, że naprawa szkód w garażu jest ekonomicznie nieopłacalna, powinno zostać wypłacone odszkodowanie, przy czym koszty rozbiórki dopiero po ich poniesieniu. Pozwana nie udostępniła dokumentacji celem jej zweryfikowania. Pozwana proponowała 82.000zł.

W zakresie szkód w budynku mieszkalnym i otoczeniu pozwana odmówiła ich naprawy

[pozew i pismo powoda z 17.01.2022r. i 15.12.2021 k- 433-434].

Pozwana (...) SA w K. w odpowiedzi na pozew wniosła o przeprowadzenie dowodów z opinii biegłego z zakresu szkód górniczych oraz wezwanie do udziału w sprawie (...) SA (k-29-30)

Postanowieniem z dnia 17.10.2019 (k-46) wezwano do udziału w sprawie w charakterze pozwanej (...) SA w J.

Pozwana (...) SA w odpowiedzi na pozew oświadczyła, że zawarła porozumienie z pozwaną (...) SA, na mocy którego (...) SA zobowiązała się do naprawy szkód. Wniosła o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu budownictwa i szkód górniczych (k-53)

USTALENIA FAKTYCZNE

Powód jest właścicielem nieruchomości w G. przy ul (...) KW (...) zabudowanej budynkiem mieszkalnym i garażem Nieruchomość znajduje się w zasięgu działalności eksploatacyjnej pozwanych. Na skutek tej działalności w nieruchomości powoda wystąpiły szkody górnicze w postaci: wychylenia budynku mieszkalnego, w którym wychylenie poszczególnych ścian wynosi:

-północnej 26,73mm/m, zachodniej 9,34 mm/m, wschodniej 1,84mm/m, południowo wschodniej 29,32mm/m. Wychylenia wypadkowe naroży wahają się od 9mm/m do 31mm/m . Wychylenia ścian w budynku garażu, który z budynkiem mieszkalnym tworzy funkcjonalną całość, kształtują się różnie na różnych wysokościach. Ściana zachodnia jest pionowa, ściana wschodnia do wysokości 1,7m jest pionowa, na wysokości 1,8m wynosi 5,56mm/m na wysokości 5m wychylenie wynosi 3,6mm/m W odniesieniu do ścian północnej i południowej nie ma możliwości dokonania pomiaru. Dokładne dokonanie pomiarów wychyleń budynku garażu jest niemożliwe z uwagi na otynkowanie i wyrównanie tynkiem do pionu. Ściany budynku są znacznie popękane. Zakres wychylenia powoduje znaczną uciążliwość. Wychylenia powyżej 25mm/są niedopuszczalne, konieczne jest ich likwidacja lub zmniejszenie poprzez rektyfikację. Tym samym naprawienie szkód w budynkach powoda może nastąpić poprzez rektyfikację lub wypłatę jednorazowego odszkodowania.

Stopień zużycia technicznego budynków wynosi 17,79%. Wartość odtworzeniowa obydwu obiektów wynosi 653.249zł netto, 705.509zł brutto. Koszt rektyfikacji wynosi 747.459zł [opinia geodety K. L. k-240-250, opinia górniczo-geologiczna z 10.04.2019 sporządzona na zlecenie pozwanej (...) SA k- 35-36; opinia biegłego z zakresu wyceny nieruchomości i budownictwa M. J. z 20.10.2021r. k-279-408, opinia uzupełniająca z dnia biegłego M. J. k-462-470, ustne wyjaśnienia do opinii k-509-510]. W dniu 21.05.2018r. pozwana (...) SA zawarła ugodę z poprzednim właścicielem nieruchomości E. L., na mocy której wypłaciła 17.848zł tytułem odszkodowania z przeznaczeniem na wykonanie robót budowlanych i remontowych [ugoda k-451].

Powyższy stan faktyczny ustalono w oparciu o wskazane wyżej opinie biegłych. Opinia biegłej z zakresu geodezji K. L. nie była kwestionowana. Opinię z zakresu budownictwa i szacowania nieruchomości sporządził biegły mgr inż. M. J.. Do opinii uzupełniającej biegłego M. J. z dnia 17.11.2022r. zastrzeżenia wniosły obydwie pozwane. (...) SA zarzuciła, że czas wykonania rektyfikacji wskazany w opinii tj 6 m-cy jest zawyżony, powinien wynosić 3 miesiące, Również koszt dokumentacji projektowej jest zawyżony, biegły przyjął wartość 5,45% wartości odtworzeniowej, podczas należałoby

się odnieść do wartości remontu (co dałoby kwotę 32.069zł) ponadto ceny rynkowe mieszczą wahają się od 6 do 12 tysięcy złotych. Ponadto biegły nie odniósł się do procentowego udziału pozwanych w szkodzie.

Pozwana (...) SA zakwestionowała ustalony zakres zużycia technicznego budynków określony na 8,46%. Podtrzymała swoje stanowisko w tym zakresie zaprezentowane w zarzutach do głównej opinii uzasadniła, że biegły z zakresu szkód górniczych K. M., który również sporządził opinię w sprawie, ustalił ten stopień na 42,15%.

Biegły w ustnych wyjaśnieniach uzasadnił, że przy ustalaniu stopnia zużycia posłużył się wzorem Rossa, uwzględniając wiek budynku, trwałość poszczególnych jego elementów, stosując metodę średnioważonego zużycia. Budynek jest relatywnie nowy, z lat 80-ych, podlegał kapitalnemu remontowi, został całkowicie przebudowany i nadbudowany na starych fundamentach z wykorzystaniem szkieletu, co powoduje, że można go traktować jako stosunkowo nowy. Jest należycie utrzymany i normalnie eksploatowany. Biorąc pod uwagę trwałość elementów wynikającą z zastosowanych materiałów zużycie należy ocenić na 17,79% (opinia główna k-285, opinia uzupełniająca k-468). Zużycie w 40% jest niemożliwe i kwalifikowałoby budynek do generalnego remontu. Pełnomocnik pozwanej (...) SA na rozprawie wskazał, że z opinii biegłego K. M. wynika, że budynek ma 80 lat i stąd rozbieżność w ocenie zużycia technicznego. Biegły wyjaśnił, że z dokumentacji wynika, że obiekt był wznoszony w latach 70-ych, remonty miały miejsce w 1998r. i w latach 2009-2011r. twierdzenia biegłego znajdują potwierdzenie w dokumentacji projektowej złożonej przez powoda k-520-623]. Pozwolenie na budowę wydano w 1985r. (...).

Odnosząc się do zarzutu pozwanej (...) biegły wyjaśnił, że okres rektyfikacji standardowo trwa około 8 m-cy, jest możliwe wykonanie w czasie 6 m-cy. Termin krótszy jest wątpliwy, nie znajduje potwierdzenia w praktyce. Nawet gdyby udało się przeprowadzić samą rektyfikację w 3 m-ce, przy zamkniętym i monitorowanym budynku, co jest b. wątpliwe, wiązałoby się to z koniecznością wydłużenia prac na założenie monitoringu i pełnej gotowości w czasie monitorowania, co wiązałoby się z dodatkowymi kosztami. W efekcie czas ten wyniósłby i tak 6 m-cy. Koszt dokumentacji wynika wprost z przepisów rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 18.05.2004r w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym.

Sąd w pełni podzielił stanowisko biegłego, który w jasny i przekonujący sposób wyjaśnił wątpliwości.

W sprawie sporządził również opinię biegły z zakresu szkód górniczych K. M.. Opinia nie była kwestionowana przez pozwane. Biegły ustalił, że wychylenia nie kwalifikują budynku do rektyfikacji, a koszt napraw wynosi 7.267,04zł. Powód złożył zastrzeżenia zarzucając niemożność weryfikacji ustalonych przez biegłego kosztów z uwagi na zbyt ogólnikowe pozycje kosztorysowe. Zarzucił dalej, że biegły nie ustalił wartości odtworzeniowej lecz „wartość zastąpienia”, zaś sposób ustalania wartości odtworzeniowej określa Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie wyceny nieruchomości i sporządzania operatu szacunkowego, które biegły pominął. W ocenie powoda wadliwość opinia skutkują jej nieprzydatnością. Do opinii uzupełniającej biegłego z 09.2020r., generalnie podtrzymującej ustalenia, ponownie zastrzeżenia złożył powód (pismo z 22.10.2020), zarzucając wewnętrzną sprzeczność, nierzetelność oraz fakt skreślenia biegłego z listy. Sąd co do zasady uznał opinię za nieprzydatną uznając zastrzeżenia powoda za uzasadnione, uniemożliwiające jej merytoryczną weryfikację. Potwierdzeniem tego są ustalenia biegłych geodety K. L. i biegłego z zakresu budownictwa M. J., z których wynika jednoznacznie, że ustalenia biegłego K. M. są nieprawidłowe. Jedynym sposobem naprawy szkód jest rektyfikacja budynków lub wypłata jednorazowego odszkodowania.

ROZWAŻANIA PRAWNE

Zgodnie z art. 145 Pr. geologicznego i górniczego, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, do naprawiania szkód, o których mowa w art. 144 ust. 1 i 2 Pr. g.g. (spowodowanych ruchem zakładu górniczego), stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego (K.c.). Pozwana odpowiada zatem na zasadzie ryzyka (art. 435 K.c. w zw. z art. 145 Pr. g.g.), czyli niezależnie od winy oraz za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła (art. 361 par. 1 K.c. w zw. z art. 145 Pr. g.g.). W myśl art. 363 § 1 K.c. naprawienie szkody powinno nastąpić, według wyboru poszkodowanego, bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej.

Jednakże, gdyby przywrócenie stanu poprzedniego było niemożliwe albo gdyby pociągało za sobą dla zobowiązanego nadmierne trudności lub koszty, roszczenie poszkodowanego ogranicza się do świadczenia w pieniądzu. Żądanie zasądzenia odszkodowania jest w świetle powyższego uzasadnione. Po pierwsze uprawnienie wyboru naprawienia szkody należy do poszkodowanego, po drugie przywrócenie stanu poprzedniego jest ekonomicznie nieopłacalne – pociągałoby nadmierne koszty, przekraczające wartość budynków. Wartość odtworzeniowa budynków wynosi 705.509zł i żądanie w tym zakresie jest uzasadnione. Odnosząc się do zarzutu/wniosku pozwanej (...) SA o obniżenie wartości odszkodowania o kwotę 17.848zł wypłaconego w 2018r. odszkodowania poprzedniemu właścicielowi nieruchomości, należy uznać, że jest nieuzasadniony. Uгода w swej treści odnosi się do uszkodzeń określonych w dokumentacji kosztorysowej, której nie dołączono do akt sprawy. Nie można więc ustalić jakich uszkodzeń dotyczyło odszkodowanie. Nie ma to jednak większego znaczenia, bowiem powodowi należy się jednorazowe odszkodowanie w wysokości wartości odtworzeniowej pomniejszonej o stopień technicznego zużycia. Wypłata jednorazowego odszkodowania za uszkodzenia dotyczy innej szkody. Brak naprawy uszkodzeń w nieruchomości co najwyżej mógł wpłynąć na zmniejszenie wartości odtworzeniowej. Zastrzeżenia pozwanych do opinii dotyczące nieustalenia zakresu odpowiedzialności pozwanych są bez znaczenia. W sytuacji czynu niedozwolonego odpowiedzialność sprawców szkody jest solidarna i nie jest przedmiotem badania sądu (art. 441§1kc)

W związku z powyższym na mocy art. 15zsz² ustawy z 2.03.2020r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych zamknięto rozprawę na posiedzeniu niejawnym i w pkt 1 na mocy art. 415kc w zw. z 363§1i2 kc w zw. z art. 145 prawa geologicznego i górniczego zasądono solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwotę 705.509zł. O odsetkach od zasądzonej kwoty orzeczono w oparciu o przepis art. 481 K.c. Zasądono je od pierwotnego żądania 100.000zł od dnia następnego po doręczeniu odpisu pozwu do dnia doręczenia modyfikacji żądania pozwany, tj od 12.09.2019r do 22.02.2022r. w odniesieniu do pozwanej (...) SA i od 3.11.2019 do 22.02.2022r w odniesieniu do (...) SA oraz od kwoty 705.509zł od dnia następnego po doręczeniu pisma modyfikującego żądanie tj od 23.02.2022r., w odniesieniu do obydwu pozwanych, uznając że od tego czasu pozwane pozostawały w opóźnieniu wykonania świadczenia wobec powoda W pkt 2 oddalono powództwo co do odsetek w pozostałej części jako bezzasadne. W pkt 3 zasądono od pozwanej na rzecz powoda kwotę 5.400zł kosztów zastępstwa procesowego wg minimalnej stawki, W pkt 4 na zasadzie art. 113 ust. 1 i 4 U.o.k.s.c. nakazano pobranie od pozwanego kwotę 48.293.52zł tytułem wydatków, od uiszczenia których powód był zwolniony (35.276zł zł opłata od pozwu, 15.962,31zł koszty opinii: postanowienia k-147, 158, 202, 255, 412, 475, 513)